

Diñläniñiz üçin sag boluñ! / satiriki hekaýa

Category: Hekaýalar, Kitapcy, Satiriki hekaýalar, Sözler

написано kitapcy | 23 января, 2025

Diñläniñiz üçin sag boluñ! / satiriki hekaýa DIÑLÄNIÑIZ ÜÇIN
SAG BOLUÑ!

«Klubda konsert boljakmyş» diýen gürrüň ýyldyrym çaltlygynda oba ýaýrady. Men ýaňy günorta çäýnä çykypdym. Gapydaky gojaman tuduň goýry kölegesi tomsuň jokrama yssysynda hasam şypaly görünýärdi. Onda-da per ýassygy tirsekläp, guş dyrnak gök çäý süzüp otyrkaň diýsene! Her zadyň öz ýeri ýagşy, çäýäm ýadap içäýseň gadyry başga bolýar. Her damjasy bokurdagyňa ýag bolup degýär, şahyr aýtmyşlaýyn, ýanwar aýy maý görünýär. Ýaňy bir käse içip, ikinjisine çäý guýaýyn diýip, çäýnegi elime alanyman şoldy welin, edil yzyndan kowgy gelýän ýaly bolup, demi-demine-de ýetmän ýüwrüp oglum geldi. Men ýüregim ýarylan ýaly zöwwe ýerimden galdym.

– Näme, oglum, yzyndan güjük kowalaýamy? – diýip, onuň gelen tarapyna seretdim. Ýöne tamyň kölegesinde yssa çydaman, has-has edip dilini sallap ýatan garry köpegimizden başga zada gözüm ilmedi. Ol janawaryňam adam bilen işi ýokdy. Myrat bilen-hä asyl. Ýöne Myradyň etek alty, ýeň ýedi bolup gelşini köpegimizem birhili geň gördi öýdýän, ol gerinjiräp ýaltalyk bilen ýerinden turdy, soňra eserdeňlik bilen töweregine seretdi. Ol nämedir bir zatlar gördümi ýa-da Myradyň göwni üçinmi agzyny giňden açdy-da, iki gezek «haw-haw» – edip üýrdi. Soňam öňki ýerine baryp, aýagyny uzyn salyp ýatdy.

– Kaka, kaka – diýip, Myrat birazrak demini dürsänden soň gürrüňe başlady. – Klubda konsert boljak, menem hökman äkitgin, öň äkitjek diýdiň-ä, kaka. Bolýamy, kaka? Öň özüň konsert bolsa äkiderin diýipdiň-ä, hä kaka, bolýamy? – diýip, ol şol bir aýdan sözlerini çaga endigi bilen dyngysyz gaýtalady.

Meniň birhili ýüregim ýerine düşen ýaly boldy.

– Garasaryň çagasy ýaly yssyda beýdip ýörme-de, bar oglum, buz ýaly tamda hezil et-de ýatsana, agşam ynha işden gelemsoň, ikimiz bileje konserte gideris – diýip, ony köşeşdirjek boldum. Ol:

– Meni ýatyryp, ýöne özüň gaçyp gidäýmegin, hany öwlüýäkessin diý – diýip, ýene-de özelenip ugrady. Çaga bilen düşünişmegem aňsat däl. Ony zordanrazy etdim.

Agşam ataly-ogul bolup kolhozyň ýazky klubyna baranymyzda, märekäniň derdinden ýaňa aýak basara ýer ýokdy. Adamlaryň konsert göresi geleni çyn bora çemeli. Girmek üçin üçünji jaň urlanda adamlar eýýäm ýerli-ýerinde otyrdylar. Sahnanyň tutusy sadalyk bilen syrylyp açyldy. Onuň aňyrsy ululy-kiçili şakyr-şukurdan doludy. Soňra görüp otursak, olar asyl saz gurallary bolsa nätjek. Ýezit içege ýaly bulam-bujar bolşup ýatan sahnadaky simlerem gelip şol zatlara birigýärdi. Olaryň hersiniň ýanynda-da boýnuny syryk ýaly edup mikrofon durdy. Nämüçindir sahnada adam welin ýokdy. Ine, birdenem saçyny ýeňsesinden bogaýmaly edip gözi gara äýnekli bir oglan batly-batly ädimläp, sahnanyň ortasyna geldi. Ol tomaşaçylara başyny egdi-de, soňam sandyk ýaly bir zadyň aňyrsyna geçip oturdy. Daşyndan gören ýaly däl eken, ondan çykýan ses бүтін klubyň içini ýaňlandyryp durdy.

Sahnadaky saz gurallaryna dykgat bilen seredip oturan oglum ýaňky saz çalýan ýigide tarap barmagyny çommaltdy-da

– Kaka, ol adam näme üçin gijesine-de gara äýnek dakynýar-aý – diýip, menden sorady.

Men ýuwaş diýýän äheňde «hüşş» edip, onuň soragyny jogapsyz galdyrdym. Konsertde çykyş etmeli höwesjeň artistler ýeke-ýekeden şol gelip durdular. Olaryň hersi öz gezeginde tomaşaçylaryň önünde baş egýärdiler-de, ýerlerine barybam oturýardylar. Olaryň hemmesi ýerine geçip oturandan soň çalynýan saz şeýle bir möwjäp başlady welin, ön hatardaky oturanlaryň dat gününe, edil gulagyňy kamata getirip barýardy. Bu saz nämedir bir zada meňzejek bolýan ýalydy. Ýöne ony gaty aňşyrmak gaty çetindi. Saz çalnyp gutaran badyna, bir görmegeý gyz orta çykdy-da:

– Siz kollektiwiň çeper ýolbaşçysy Öwelekow Abalagyň türkmen

halk sazlaryna ýazan fantaziýasyny diňlediňiz – diýip, ol soňra indiki ýerine ýetiriljek nomeri aýtdy.

Zalda hyşy-wyşy artyp başlady. «Bä, sazam, sözem özüniňki. Ýerine ýetirýänem özi. Ýogsa-da onuň sözleri nähili-aý? «Maýyş-maýyş, maýyşdy. Arkan-ýüzin gaýyşdy». O näme diýdigikä? Bularyň asyl repertuaryna seredýän ýokmuka?» diýip, yzrakda oturanlardan kimdir biri has batlyrak seslendi.

Başga bir oglanyň aýdym aýtmak üçin orta çykanam soldy welin, oglum ýene-de barmajygyny çommaldyp, oňa tarap elini uzatdy.

– Kaka, o gyz oglan eşigini geýäýipdir-läý – diýip, ol jykyr-jykyr güldi.

– O duran gyz däl, how, seret ahyryn, oglan-a? – diýip, men gatyrgandym.

– Onda näme üçin onuň saçy gaty uzyn?

Özelenip duransoň getiräýdim welin, çagany şunuň ýaly ýere getirmelo däl öýdýän diýip, içimi gepletдим. Onuň asyl soragam gutaranok. Iň ýamanam näme jogap berjegiňi bilip bolanok.

Ýaňky aýdymçy yzly-yzyna baş-alty aýdym aýtdy. Sag tarapymda oturanlaryň biri: «Halypa, hemişe aýdym aýdanda, arasynda, nas-pas atyp hezil beräýmäň bardy-la» diýip degişdi. Konserti alyp baryjy gyz onuň aýdanlaryny edil eşiden ýaly, nomer gutaran badyna sahna geldi-de:

– Gadyrly tomaşaçylar, häzir on minutlyk arakesme yglan edilýär – diýip, gelşi ýaly-da çykyp gitdi.

Arakesmä çykan adamlaryň hersi bir zat hakynda gürrüň edýärdi. Biri: «Ertir goňşy obadan ekinlerimizi görmek üçin barlagçy geljekmiş» diýse, ýene biri: «Agşam hokkeý gördüňmi, rigalyalaryň hüjümçisi Balderis Tretýagyn goraýan derwezesinden dört şaýbany geçirdi» diýip, ýoldaşyna gürrüň berdi. Meniň ýanymda duran Hekimberdi aga elindäki çilimimi otlady-da:

– Kakadurdy, seň öýüň golaýrakdyr-la, bar bir penje pagta alyp gelsene – diýip, maňa ýüzlendi. Men birbada nämäň-nämedigini düşünmedim.

– Hekimberdi aga, näme brigadaňyz pagta planyny dolmaz öýdüp gorkýarmyň? – diýenimde, ol loh-loh edip güldi-de:

– Aý, ýok-la, pagta-ha bu ýyl geçen ýylkynyň çakam bolmazmykan öýdýän. Saglyk bolsa, inim, her geklardan 40-45 sentner dagy

alarys. Ýöne häzir pagta maña başga zat üçin gerek. Gulagymyzy dykaýmasak, bu peläketler walla «zok-zok» edişip edil alyp barýarlar how.

Biz öwrülip kluba girenimizde zalyň ýaryndan gowragy boşdy. Konsertiň ahyryna çenli sanaýmalyja adam galdy. Konsert gutardam welin, kolhoz başlygynyň medeniýet baradaky orunbasary Tyllagözel çalasyňlyk bilen sahna çykdy-da:
– Hormatly artistler, gyzykly konsertiňiz üçin köp sag boluň, gyzyldan gymmatly iki sagat wagtymyzy alyp hezilem berdiňiz. Şeýdip iki ýyldan, üç ýyldan gelip duruň – diýip, olara minnetdarlyk bildirdi. Soňra sahnadan düşüp gelşine bize tarap gözünü aýlap:

– Gadyrly tomaşaçylar, size-de takat edip soňuna çenli diňläňiz üçin kolhoz prawleniýesiniň adyndan hoşallyk bildirýärim – diýdi.

Biz ataly-ogul monça bolşup, tirkeşip öýe gaýtdyk.

Täçmämmet JÜRDEKOW. Satiriki hekaýalar